

СТАНОВИЩЕ

От проф. д.н. Мариела Деливерска
Професор в професионално направление „Право“,
Медицински университет - София

член на научно жури съгласно Заповед № 213/ 26.08.2022 г. на
Ректора на Висшето училище по застраховане и финанси
за провеждане на конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в
Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки
Професионално направление: 3.6. Право
Научна специалност: Търговско и застрахователно право
обявен в „Държавен вестник“, бр. 43/10.06.2022 г.

Уважаеми членове на научното жури,

Основание за изготвяне на настоящото становище е Заповед № 213/ 26.08.2022 г. на Ректора на Висшето училище по застраховане и финанси, във връзка с провеждане на конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление: 3.6. Право, научна специалност: Търговско и застрахователно право, обявен в „Държавен вестник“, бр. 43/10.06.2022 г. Становището отразява изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане, както и специфичните изисквания, установени в Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности във Висшето училище по застраховане и финанси.

В обявения конкурс участва един кандидат – ас. д-р Христина Тодорова Атанасова.

Съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, съгласно изискванията на Правилника за развитие на академичния състав във Висшето училище по застраховане и финанси, кандидатът е представил следните документи: автобиография, диплома за придобита ОНС „доктор“, монографичен труд и научни публикации - разработени и публикувани след придобиване на ОНС „доктор“, авторска справка за приносите в научните трудове на кандидата, резюмета на научните трудове (на български и на английски език) и други относими към конкурсната процедура документи, включително медицинско свидетелство, свидетелство за съдимост, доказателства за участие в научни

проекти, справка за изпълнение на минималните национални изисквания за заемане на академични длъжност „доцент“.

Кандидатът е доктор по гражданско и семейно право, с присъдена образователна и научна степен от Русенски университет „Ангел Кънчев“ през 2012 г., въз основа на защитен дисертационен труд на тема „Правно положение на клоновете на търговци“. Притежава магистърска степен по специалност „Право“ от Русенски университет „Ангел Кънчев“ и магистратура по застраховане от Стопанска академия „Д.А.Ценов“ – Свищов.

Впечатление прави наличието на богат научен и преподавателски опит. Асистент д-р Атанасова притежава професионален опит, като тя е пряко ангажирана с преподавателска дейност и обучение на студенти от 2004 г. насам - последователно в Стопанска академия „Д.А.Ценов“ – Свищов, в Университета за национално и световно стопанство, и във Висшето училище по застраховане и финанси.

1. Анализ на предоставените материали по конкурса

Д-р Атанасова е автор на над 20 научни публикации, реализирани след придобиване на ОНС „доктор“. В настоящата конкурсна процедура участва с научна продукция включваща 18 научни труда, от които един монографичен труд, 2 студии, 3 статии, участие в научни форуми с общо 12 доклада, както и участие в 4 научни проекта.

Монографичният труд, с който кандидата участва в конкурса е със заглавие **„Конфликтът на интереси в застраховането“**, (ISBN 978-619-7329-14-8), издаден е през 2017 г., в обем от 241 страници. Съдържанието е разделено в три самостоятелни глави, всяка от които изследва важен аспект от темата за конфликта на интереси, в контекста на застраховано-правната регламентация и реализирането на застрахователна дейност.

Централно място сред представените въпроси в монографията заема темата за разграничаване на конфликта на интереси от сходни явления, като корупция и подкуп. С приносен характер може да бъде определен разработения и представен от кандидата анализ на проявление на конфликт на интереси при реализиране на процедури по възлагане на обществени поръчки. Авторът обръща специално внимание на предотвратяването и установяването на конфликт на интереси при управляващите органи на застрахователите.

Книгата представлява първото монографично изследване на конфликтът на интереси в частноправната застрахователна теория, което подчертава нейната оригиналност и значимост. Тази разработка е първото цялостно изследване на законовата уредба на конфликта на интереси в застрахователния сектор. Тя включва коментар на законовата регламентация, както в публичната сфера, така и в частноправната сфера.

Научните интереси и последователната изследователска дейност реализирана от ас. д-р Христина Атанасова по въпроси свързани със застрахователното право се проявява през годините, с подчертано приносен характер за разработването, анализа и развитието на важни за теорията и практиката теми. Това е видно и от представените в конкурсната процедура документи, сред които впечатление прави мултидисциплинарния характер на докладваните и публикувани в рамките на научни форуми и конференции доклади включващи теми като: *“Системата „Зелена карта“ – предизвикателство към правото“*, Предизвикателства към правото, Научни четения в памет на Кристиан Таков, НБУ, ISBN 978-619-233-181-8, с.359-368; *„Новите правила в колективното управление на авторски права“*; *„Въздействие на международното право и правото на ЕС върху българската правна система“*; 2018 г, УНСС, с. 285-292, ISBN 978-619-232-226-7; *„Правилата за конфликт на интереси при застрахователите, съгласно новия Кодекс за застраховането“*, Научна конференция *„Право и бизнес – усъвършенстване на нормативната уредба“* по повод 25 години ЮФ на УНСС, 2016 г., , Том I, ISBN 978-954-644-991-7; *„Договорът за публично – частно партньорство“*, Сборник с доклади от научна конференция *„Актуални проблеми на защитата на населението и инфраструктурата“* в Национален военен университет – В. Търново, 2012, т. 1, с. 94 – 101, ISBN 978-954-753-104-8.

Сред научната и публикационна дейност на кандидата се открояват две студии и редица статии представящи съществени, важни аспекти от застрахователно правната регламентация и застрахователната дейност, авторското право и правото на интелектуална собственост.

В публикуваната през 2016 г. студия **„Задължителното застраховане при пазарни условия“** (*публикувана в Алманах научни изследвания - СА “Д.А.Ценов“*, т. 23, 2016, ISSN 1312-3815, с. 153 – 177) се поставя фокус върху основните организационни принципи при реализиране на дейност по задължително застраховане, както и практическите аспекти характеризиращи задължителното застраховане като съществена част от застрахователна дейност.

Задължителното професионално застраховане е тема на отделно изследване, резултати от което ас. д-р Атанасова е представела в научна публикация със заглавие **„Задължително професионално застраховане“**, където с подчертано приносен характер е представения анализ на две важни понятия, а именно понятието „свободна професия“ и понятието „регулирана професия“. Авторът прави и конкретни предложения „de lege ferenda“ свързани с нормативната уредба и регулаторната рамка на задължителното професионално застраховане.

В контекста на правото на интелектуална собственост, д-р Атанасова е изследвала и представила аспекти на застраховането в своя научна публикация със заглавие **„Застраховане на интелектуална собственост“** (*Сборник доклади,*

2015г., СА „Д.А.Ценов“, с. 29-33). Впечатление прави изчерпателното представяне на темата през призмата на българския застрахователен пазар, особено с оглед механизмите и средствата за закрила при нарушаване на правото на интелектуална собственост.

2. Анализ на научните постижения на кандидата

Ас. д-р Христина Годорова Атанасова участва в конкурса с богата научна и публикационна продукция. Представя за анализ и оценка в рамките на процедурата **1 монография, 2 студии** - публикувани в съавторство, както и **множество публикации**, сред които статии в специализирани научни издания и доклади от участия в научни форуми. Прави впечатление, че представените в рамките на конкурсната процедура статии и доклади, кандидата разработва и публикува като самостоятелен автор.

В рамките на научната продукция реализирана от ас. д-р Атанасова, видно от представената биографична справка, тя е автор на разработени и публикувани (през 2015 г.) учебник и учебно помагало в областта на застрахователното право, със заглавие „Застрахователно право“. През 2013 година е издадено от ас. Атанасова и учебно помагало „Застрахователно право“ (курс лекции, казуси, тестове и нормативен материал). Поради обстоятелството, че посочените учебник и учебни помагала не са част от представените за оценка в конкурсната процедура документи, няма да се спирам детайлно на тях, но оценявам като приносен характера на реализираната дейност.

Считам, че **участието на кандидата** в постигането на описаните по-долу научни и научно-приложни резултати **е водещо**. Публикациите **покриват обстойно тематиката на конкурса**.

Трудовете на кандидата имат интердисциплинарен характер. В тях систематично са анализирани специфични правни проблеми на застрахователната дейност, включително и по отношение на слабо изследвани теми, с практико-приложно значение, като конфликта на интереси, както и специфичните особености на взаимозастрахователната корпорация.

Добро впечатление прави подбор на тематика за монографичния труд на кандидата, в който се обобщават научни постижения и знания и се предлагат реални решения на важни за конкретната област проблеми.

Впечатление прави и активната преподавателска дейност на кандидата.

От приложената биографична справка е видно, че ас. д-р Христина Атанасова има богат преподавателски опит в областта на гражданското, търговското и застрахователното право. Завършва висше образование по специалност „Право“ в Русенския университет „Ангел Кънчев“ през 2004 г., а

през 2012 г. придобива ОНС „доктор“ по професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право) в Юридическия факултет на Русенски университет „Ангел Кънчев“. Нейният преподавателски и академичен стаж започва през 2004 година в Стопанска академия „Д.А.Ценов“ – Свищов, като до 2018 г. тя последователно заема академичните длъжности „асистент“, „старши асистент“ и „главен асистент“. Водила е семинарни занятия пред студенти в Стопанската академия, по дисциплините „Основи на правото“, „Застрахователно право“ и „Правна уредба на интелектуалната собственост“. Има опит като ръководител на специализация „Правила и процедури за водене на бизнеса“ и е била лектор на курс по „Стопанско право“. Научните ѝ интереси са в областта на търговското право, застрахователното право и правото на интелектуална собственост. От 2018 година до 2021 г. заема академичната длъжност „асистент“ в Юридическия факултет на Университета за национално и световно стопанство, а от февруари 2022 г. е „асистент“ във Висшето училище по застраховане и финанси.

От представената справка може да се направи заключение за значителна академична натовареност на кандидата през последните години, както и богат академичен опит и преподавателска дейност в направлението по което е обявена настоящата конкурсна процедура.

От анализа на представените по конкурса материали се установява, че кандидатът отговаря на условията за заемане на академична длъжност „доцент“, а именно:

- притежава образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление „Право“ и научна специалност „Гражданско и семейно право, удостоверена с диплома № РУ-НС-2012-03/19.03.2012 г.
- има оригинални и значителни научни и научно-приложни приноси;
- има значителна по обем преподавателска дейност в области, свързани с професионалното направление, по което е обявен конкурсът;
- за целите на конкурса е представен самостоятелен авторски монографичен труд;
- съществена част от научните и научно-приложни постижения на кандидата са внедрени в учебни програми;
- има натрупан практически опит.

3. Бележки и препоръки

На фона на моята положителна оценка за научно-изследователската и публикационна дейност и научната продукция на кандидата, бих искала да отправя към ас. д-р Христина Атанасова препоръка за задълбочаване усилията ѝ за въвеждане в практиката на разработените от нея и представени модели на дейност в сферата на застраховането, както и при публично-частното

партньорство, с което ще се гарантира висока степен на сигурност както в публичния сектор, така и в частно-правната сфера.

Следва да бъде подчертано обстоятелството, че така отправените бележки и коментари не променят стойността, актуалността и значимостта на реализираните от кандидата приноси.

4. Заключение

От представените материали и извършения анализ може да се приеме, че кандидатът в конкурса **ас. д-р Христина Тодорова Атанасова** е изграден учен. Тя е активен, и резултатен преподавател и изследовател.

Въз основа на всичко казано по-горе давам **положителна оценка** на представените в конкурса материали от **ас. д-р Христина Тодорова Атанасова**. Считаю, че **удовлетворява изискванията** на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и установените Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности във Висшето училище по застраховане и финанси.

Предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват **положително** за заемане на академичната длъжност „доцент” от **ас д-р Христина Тодорова Атанасова**.

Препоръчам на уважаемото Научното жури да изготви доклад-предложение до Академичния съвет за избор на **ас. д-р Христина Атанасова** на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. “Социални, стопански и правни науки”, в професионално направление 3.6. “Право” и научна специалност “Търговско и застрахователно право”.

23.09.2022 г.

Изготвил становището:

/проф. д.н. Мариела Деливерска/